

Ερμηνεία των Δέκα Εντολών. Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς

[/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

1. Εγώ ειμί Κύριος ο Θεός σου, ουκ έσονται σοι θεοί έτεροι πλην εμού.

Ένας Κύριος είναι ο Κύριος ο Θεός σου, Αυτός που φανερώνεται (με τρία πρόσωπα, δηλ.) σαν Πατέρας και σαν Υιός και σαν Άγιο Πνεύμα. Σαν Πατέρας μεν αγέννητος, σαν Υιός δε γεννητός (μεν, αλλά και αυτό πάλι) χωρίς αρχή, και πέρα από τον χρόνο, και χωρίς να πάθει καμμία αλλοίωση, σαν Λόγος (του Θεού Πατρός).

Αυτός δε ονομάζεται Χριστός, γιατί έχρισε (δηλ. αγίασε) με το να αναλάβει ο ίδιος το δικό μας (ανθρώπινο) είδος. Και σαν Άγιο Πνεύμα, που και Αυτό προέρχεται από τον Πατέρα, όχι γιατί γεννήθηκε απ' Αυτόν, αλλά γιατί Αυτός Το στέλνει. Αυτός μόνο είναι Θεός.

Και μάλιστα ο αληθινός Θεός, ο ένας Κύριος, που εμφανίζεται με τρεις υποστάσεις. (Είναι ένας και μοναδικός ο Θεός αυτός, που) δεν διαιρείται κατά την φύση, τη θέληση, την σκέψη, την δύναμη και την ενέργεια, και όλα γενικώς τα γνωρίσματα

της Θεότητας.

Αυτόν (λοιπόν τον ένα και αληθινό Θεό) μόνο θα (πρέπει να) λατρεύσεις με όλη την δύναμη που έχει ο νους σου, και με όλο το πλάτος της καρδιάς σου και με όλη την πληρότητα της δυνάμεώς σου.

Και όλα όσα (ο Θεός σου) λέει και εντέλλεται, (θα πρέπει) να είναι πάντοτε νωπά μέσα στην καρδιά σου, ώστε να εφαρμόζεις και να εντρυφάς μέσα σε αυτά και να ομιλείς με βάση αυτά (σε όλες τις περιστάσεις της ζωής σου, δηλαδή) και όταν κάθεσαι (κάπου και δεν μετακινείσαι), και όταν βαδίζεις (για να πας από το ένα μέρος στο άλλο), και όταν είσαι πεσμένος στο κρεβάτι, κι όταν είσαι όρθιος.

Και (θα πρέπει ακόμα) να ενθυμείσαι πάντοτε (δηλαδή αδιαλείπτως και χωρίς διακοπή) τον Κύριο το Θεό σου και Αυτόν μόνο να φοβάσαι (με τον Άγιο φόβο του Θεού), και να μην λησμονήσεις ποτέ ούτε Αυτόν ούτε τις εντολές Του.

Γιατί (μόνο) έτσι και ο Θεός θα σου δώσει την δύναμη (που είναι απαραίτητη) για να εφαρμόζεις (στην ζωή σου) το (άγιο) θέλημά Του.

Γιατί (ο Θεός, που δεν έχει κανενός την ανάγκη) τίποτε άλλο δεν σου ζητεί παρά μόνον να Τον φοβάσαι και να Τον αγαπάς (γιατί Αυτός ακριβώς ο φόβος του Θεού συμβαδίζει με την αγάπη προς Αυτόν) και να ακολουθείς τον δρόμο Του που Αυτός θέλει (πράγμα που είναι η φυσική συνέπεια των άλλων).

Αυτός θα είναι το καύχημά σου και Αυτός θα είναι ο Θεός σου. (Πρόσεξε) μήπως ακούγοντας τίποτα σχετικό με την (ηθική) απάθεια των αγγέλων και με την ιδιότητά τους να είναι αόρατοι, η για την μεγάλη (κι εκπληκτική) πονηρία του (διαβόλου, που) εκπέσουντος από το ύψος το αγγελικό, και για την (μεγάλη του) επινοητικότητα και εξυπνάδα και ευστροφία για κάθε πλάνη, εξ' αιτίας όλων αυτών

αποδόσεις σε κάποιο από αυτά (τα πνεύματα-αγαθά η πονηρά) τιμή που ανήκει στον Θεό. (Πρόσεξε) μήπως ατενίζοντας το μεγάλο μέγεθος του ουρανού και την ποικιλία της κινήσεως των ουράνιων σωμάτων, την λαμπρότητα του ήλιου, το γλυκό φως της σελήνης, την όμορφη διαύγεια των άλλων αστέρων, τη χρησιμότητα του αέρα (και την αναγκαιότητά του) για την αναπνοή, και της θαλάσσης η της γης τις ανεξάντλητες προσφορές, και (συνηπαρμένος από τα φαινόμενα τούτα τα λαμπρά) θεοποιήσεις κανένα από αυτά τα κτίσματα.

Γιατί όλα αυτά είναι κατά τρόπο δουλικό ταγμένα στον μόνο Θεό και δημιουργήματα δικά Του, που έλαβαν οντότητα από την κατάσταση της ανυπαρξίας που ήσαν, με μόνο τον λόγο του Θεού. Γιατί (όπως λέγει η Γραφή) Αυτός (ο Θεός) απλώς είπε και έγιναν (όλα όσα βλέπουμε και δεν βλέπουμε), Αυτός διέταξε και εδημιουργήθησαν.

Αυτόν λοιπόν τον Κύριο και δημιουργό της κτήσεως πρέπει να τιμήσεις (με λατρεία) σαν μόνο Θεό και με την αγάπη να ενωθείς μαζί Του, και μέρα και νύκτα από Αυτόν να ζητάς συγχώρεση για τα θεληματικά σου και αθέλητα παραπτώματα.

Γιατί Αυτός (ο μεγαλοδύναμος Κύριος) είναι (ταυτόχρονα) γεμάτος αγάπη και φιλανθρωπία και μακροθυμία και πολύ έλεος, και κάνει αιώνια το καλό (το αγαθό)...

2. Ου ποιήσεις σεαυτώ είδωλον, ουδέ παντός ομοίωμα, όσα εν τω ουρανώ άνω και όσα εν τη γη κάτω και όσα εν τοις ύδασιν υποκάτω της γης.

Δεν θα (πρέπει) να κατασκευάσεις κανένα ομοίωμα κάποιου πράγματος από όσα βρίσκονται επάνω στον ουρανό και κάτω στην γη και μέσα στην θάλασσα, με σκοπό να τους αποδώσεις λατρεία και δόξα όμοια με εκείνη που αρμόζει στο Θεό.

Και τούτο, γιατί όλα αυτά είναι δημιούργημα του ενός και μοναδικού Θεού, που, αφού τώρα τελευταία επήρε σάρκα γεννηθείς από παρθενική γαστέρα, παρουσιάστηκε στην γη και ήλθε σε επαφή με τους ανθρώπους, και αφού πρώτα υπέστη πάθος για χάρη της σωτηρίας των ανθρώπων και απέθανε και αναστήθηκε, ανέβηκε ψηλά στους ουραμούς με σώμα κι εκάθησε στα δεξιά του θρόνου της μεγαλειότητας του Θεού, στα ψηλά ουράνια σκηνώματα.

Με το σώμα δε αυτό πρόκειται να ξαναρθεί στη γη, μέσα σε δόξα λαμπρή, για να κρίνει ζωντανούς και πεθαμένους. Αυτού λοιπόν (του Θεού), που έγινε άνθρωπος για χάρη μας, να κατασκευάσεις την εικόνα σε ένδειξη της αγάπης σου γι' Αυτόν, και να Τον θυμάσαι βλέποντας την εικόνα, και να Τον προσκυνάς προσκυνώντας την εικόνα.

Επίσης η εικόνα θα σε βοηθά να στρέψεις το νου σου στο άξιο προσκυνήσεως σώμα του Σωτήρος, που τώρα βρίσκεται ψηλά στον ουρανό στα δεξιά του Πατρός. Επίσης (θα πρέπει) να κατασκευάσεις εικόνες και για τους Αγίους και να τις προσκυνάς, όχι βέβαια σαν Θεούς, γιατί αυτό απαγορεύεται, αλλά για να δείξεις με τον τρόπο αυτό την σχέση που εσύ (σαν θνητός άνθρωπος) έχεις με αυτούς (που ήσαν σαν και εσένα άνθρωποι), και την διάθεση να τους τιμήσεις με εξαιρετική τιμή, πράγμα που θα κάνει το νου σου να πηγαίνει δια μέσου της εικόνας στους (εικονιζομένους) Αγίους.

Έτσι θα μιμηθείς και τον Μωυσή, που έφτιαξε τις εικόνες των Χερουβίμ μέσα στα Άγια. Έπειτα (μην ξεχνάς ότι) και αυτά ακόμη τα Άγια των Αγίων ήταν (σαν μία κάποια) εικόνα αυτών που ήταν στα ουράνια.

Και (μέσα στην σκηνή του Μαρτυρίου) το άγιο κοσμικό εικόνιζε όλο τον κόσμο, και (όμως παρά ταύτα) ο Μωυσής όλα αυτά τα ονόμασε άγια, γιατί με τούτο δεν είχε σκοπό να αποδώσει δόξα στα κτίσματα, αλλά δια μέσου αυτών στον δημιουργό του κόσμου Θεό.

Και εσύ λοιπόν δεν (θα πρέπει) να θεοποιήσεις τις εικόνες (σαν υλικό κατασκεύασμα) του Δεσπότη Χριστού και των Αγίων. Αλλά δια μέσου αυτών (και με την βοήθειά τους) θα (πρέπει να) προσκυνήσεις (λατρευτικώς) Αυτών που μας έπλασε πρώτα κατ' εικόνα δική του, και έπειτα δέχτηκε από μεγάλη και άπειρη αγάπη προς τον άνθρωπο να λάβει την εικόνα μας την ανθρώπινη (δηλ. να

παρουσιαστεί με ανθρώπινη μορφή, και με τον τρόπο αυτό) να γίνει αντικείμενο απεικονίσεως και περιγραφής.

Θα πρέπει δε να μην περιοριστείς μόνο στην προσκύνηση της θείας εικόνας, αλλά να επεκτείνης αυτήν και στο σημείο του σταυρού. Γιατί ο σταυρός είναι πολύ μεγάλο σημείο και δείγμα της νίκης της ολοκληρωτικής του Χριστού εναντίον του διαβόλου και όλης της εχθρικής για μας παρατάξεώς του...

3. Ου λήψει το όνομα του Κυρίου του Θεού σου επί ματαίω.

Μη πάρεις στο στόμα σου για το τίποτε το όνομα του Κυρίου του Θεού σου (και μην ορκισθείς ποτέ) είτε για υπόθεση γήινη, είτε από φόβο μη πάθεις τίποτε κακό από κανένα άνθρωπο, η από ντροπή, η για να κερδίσεις προσωπικό όφελος, ορκιζόμενος ψεύτικα, γιατί η παράβαση του όρκου σημαίνει άρνηση του Θεού.

Γι' αυτό να μην ορκίζεσαι ποτέ, αλλά να αποφεύγεις ολοσδιόλου τον όρκο, γιατί από τον όρκο προέρχεται και η παράβαση του όρκου, που απομακρύνει τον άνθρωπο από τον Θεό και συγκαταλέγει με τους αμαρτωλούς τον επίορκο.

Όταν λες πάντοτε την αλήθεια, τότε δεν υπάρχει λόγος να ορκίζεσαι, γιατί τα (αληθινά πάντοτε) λόγια σου θα είναι σαν όρκος (και θα καθιστούν περιττή κάθε άλλη βεβαίωση με όρκο). Αν όμως συμβεί καμμιά φορά και ορκισθείς, πράγμα που μακάρι ποτέ να μην γίνει, εάν μεν δώσεις τον όρκο για κάτι τι σύμφωνο με τον Θείο Νόμο, τότε θα πρέπει να εκτελέσεις το νόμιμο αυτό, αλλά εν συνεχεία θα πρέπει να ζητήσεις από τον εαυτό σου ευθύνες επειδή έδωσε όρκο, φροντίζοντας με ελεημοσύνη, δέηση και πένθος και σκληραγωγία του σώματος να εξιλεώσεις τον Χριστό που είπε να μην ορκίζεσαι.

Εάν δε έδωσες όρκο για πράγμα παράνομο, πρόσεξε μήπως εξ' αιτίας του όρκου εκτελέσεις παράνομη πράξη, για να μην συγκαταριθμηθείς κι εσύ μαζί με τον Προφητοκτόνο Ηρώδη. Αφού δε αθετήσεις και παραβείς τον παράνομο τούτο όρκο, βάλε κανόνα στον εαυτό σου να μην ξαναορκισθεί, και φρόντισε να εξιλεωθείς απέναντι του Θεού, χρησιμοποιώντας με περισσότερη μέριμνα τα φάρμακα που είπαμε προηγουμένως, μαζί με δάκρυα.

4. Εξ ημέρας έργα και ποιήσεις πάντα τα έργα σου. Τη δε ημέρα τη εβδόμη σάββατα Κυρίω τω Θεώ σου.

Μια μέρα της εβδομάδος, που ονομάζεται Κυριακή, επειδή είναι αφιερωμένη εις τον Κύριο, γιατί την ημέρα τούτη αναστήθηκε εκ νεκρών και (με τον τρόπο αυτό) μας έκανε γνωστή και βέβαιη την κοινή ανάσταση, κατ' αυτή θα πρέπει κάθε γήινο έργο να σταματήσει.

Τούτη λοιπόν την ημέρα να την αγιάσεις και να μην κάνεις κανένα έργο βιοτικό, εκτός από τα απαραίτητα, και να δώσεις την ευκαιρία σε αυτούς που είναι δικοί σου η σε υπηρετούν να ξεκουραστούν, ώστε όλοι μαζί να δοξάσετε Εκείνον που με το να θανατωθεί μας έκανε δικούς του και αναστήθηκε και ανέστησε μαζί την δική

μας φύση.

Κατά την ημέρα αυτή να θυμηθείς την μέλλουσα ζωή, και να περάσεις τον καιρό σου μελετώντας τις εντολές και τα δικαιώματα του Κυρίου και εξετάζοντας τον εαυτό σου για να εξακριβώσεις μήπως παρέβης κάτι τι η παράλειψες, ώστε να διορθώσεις σε όλα τον εαυτό σου.

Επίσης, την ημέρα αυτή να περάσεις πολλές ώρες μέσα στον ναό του Θεού παρακολουθώντας τις ιερές (λατρευτικές) συνάξεις που τελούνται εκεί, και να κοινωνήσεις με ειλικρινή πίστη και με ήσυχη συνείδηση το Άγιο Σώμα και Αίμα του Χριστού, και να κάνεις αρχή για μία ζωή περισσότερο σύμφωνη με το θέλημα του Θεού, και να ξεκαινουργώσεις τον εαυτό σου και να τον ετοιμάσεις για την υποδοχή των μελλοντικών αιωνίων αγαθών.

Γι' αυτά πρέπει να μην κάνεις καταχρήσεις ούτε τις άλλες ημέρες. Τη δε Κυριακή πρέπει από όλα να απέχεις, αφού μένεις κοντά στον Θεό, κάνοντας μόνον τα απολύτως αναγκαία έργα κι εκείνα που χωρίς αυτά δεν μπορείς να ζήσεις. Έτσι με το να έχεις τον Θεό σαν τόπο για να καταφύγεις, δεν θα πας αλλού πουθενά.

Και δεν θα υποστείς την πύρωση που φέρνει η φλόγα των παθών, και δεν θα σηκώσεις (στον ώμο σου) το βάρος της αμαρτίας. Με τον τρόπο δε αυτό θα αγιάσεις την (πρώτη αυτή) ημέρα της εβδομάδος, (δηλ. με το να τιμάς αυτή) παραμένοντας μακριά από κάθε τι κακό.

Αυτά δε που είπαμε, να τα εφαρμόσεις και στις μεγάλες εορτές, πράττοντας τα ίδια (τα παραπάνω) και απέχοντας πάλι από όσα προηγουμένως είπαμε.

5. Τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου, ίνα ευ σοι γένηται και ίνα μακροχρόνιος γένη επί της γης.

Να σέβεσαι τον πατέρα σου και την μητέρα σου, γιατί ο Θεός - χρησιμοποιώντας σαν όργανα αυτούς - σε έφερε στην ζωή, και αυτοί είναι για σένα έπειτα από τον Θεό αίτιοι της υπάρξεώς σου. Γι' αυτό λοιπόν και εσύ, έπειτα από τον Θεό αυτούς και να τιμήσεις και να αγαπήσεις, αν βέβαια η αγάπη προς τους γονείς βοηθάει την προς Θεό αγάπη.

Αν όμως δεν βοηθάει, τότε να φύγεις αμέσως μακριά από αυτούς... Πρέπει να σέβεσαι και να αγαπάς αυτούς που για σένα γίνηκαν πνευματικοί πατέρες.

Γιατί αυτοί εσένα σε έφεραν από την κατάσταση της (απλής) υπάρξεως, στην κατάσταση (της κατά Θεόν) υπάρξεως και σου μετέδωσαν τον φωτισμό της (θείας) γνώσεως και σου δίδαξαν την φανέρωση της αλήθειας και σε αναγέννησαν με το λουτρό της παλιγγενεσίας και σου φύτεψαν μέσα σου την ελπίδα για την ανάσταση και την αθανασία (της ψυχής) και για την αδιάδοχη βασιλεία και κληρονομία (της βασιλείας των ουρανών) και σε έκαναν, από ανάξιο που ήσουν, άξιο των αιώνιων αγαθών, και από έπιγειο (σε αντικατέστησαν) ουράνιο, και από πρόσκαιρο, αιώνιο και υιό μαθητείας (παρά τους πόδας) όχι ανθρώπου πια, αλλά του Θεανθρώπου Χριστού, που σου χάρισε το πνεύμα της υιοθεσίας.

Αυτός μάλιστα είπε : «Μην ονομάσετε κανένα άνθρωπο πατέρα η καθηγητή, γιατί ένας είναι ο πατέρας και καθηγητής σας, ο Χριστός.

Γι' αυτό οφείλεις κάθε τιμή και αγάπη στους πνευματικούς πατέρες, έχοντας την συναίσθηση πως η τιμή που δίνεις σε αυτούς πηγαίνει στον Χριστό και στο Πανάγιο Πνεύμα, μέσα στο Οποίο έλαβε την υιοθεσία, και στον επουράνιο Πατέρα, από τον Οποίο πηγάζει κάθε πατριά στον ουρανό και στην γη.

Πρέπει δε να φροντίσεις σε όλο τον βίο να έχεις ένα πνευματικό πατέρα, και να του εξομολογήσαι κάθε σου αμάρτημα και κάθε λογισμό η να παίρνεις απ' αυτόν την θεραπεία και την συγχώρεση. Γιατί σ' αυτόν (δηλ. τον πνευματικό πατέρα) δόθηκε (από τον Κύριο η εξουσία) να συγχωρεί η να μην συγχωρεί αμαρτίες (δηλ. να ελευθερώνει η όχι ψυχές).

Όλα όσα δεν συγχωρήσουν στη γη, θα μείνουν ασυγχώρητα (και) στον ουρανό. Και όλα όσα συγχωρήσουν στη γη, θα συγχωρεθούν (και) στον ουρανό.

Αυτή δε τη χάρη και την δύναμη την έλαβαν από τον Χριστό. Γι' αυτό πρέπει να υπακούς σε αυτούς και να μην έχεις αντίθετη με αυτούς γνώμη, για να μην φέρεις την καταστροφή στην ψυχή σου.

Γιατί αν εκείνος που αντιμιλάει στους σαρκικούς του γονείς, σε πράγματα που δεν απαγορεύονται από τον νόμο του Θεού, τιμωρείται - σύμφωνα με τον νόμο (του Μωϋσέως)- με θάνατον, πως είναι δυνατόν εκείνος που αντιμιλάει στους πνευματικούς πατέρες να μην διώχνει μακριά του το πνεύμα του Θεού και να μην χάνει την ψυχή του;

Γι' αυτό να συμβουλευέσαι και να υπακούς μέχρι τέλους στους πνευματικούς πατέρες, για να σωθεί η ψυχή σου και να γίνεις κληρονόμος των αιωνίων και ακηράτων αγαθών.

6. Ου μοιχεύσεις

Να μην πορνεύσεις, για να μην καταντήσεις να γίνεις από μέλος Χριστού μέλος πόρνης, και (έτσι) αποκοπείς από το θείο σώμα (σαν σάπιο μέλος) και χάσεις την Θεία κληρονομιά και ριχθείς στην γέενα (του πυρός).

Γιατί (όπως λέει ο νόμος) εάν η θυγατέρα ιερέως που συλληφθεί να πορνεύεται, υπομένει την τιμωρία τον θάνατο δια πυράς, επειδή (με την πράξη της) τον πατέρα (της) εντρόπιασε, πόσο μεγαλύτερη τιμωρία αξίζει όποιος τέτοια βρωμιά κάνει στο σώμα του Χριστού;

Συ μεν λοιπόν, αν μπορείς, εφάρμοσε (στην ζωή σου) την παρθενία, για να μπορέσεις να αφιερωθείς εξ' ολοκλήρου στον Θεό και με τέλεια αγάπη σε Αυτόν να προσκολληθείς, μένοντας κοντά Του σε όλη σου την ζωή και φροντίζοντας αποκλειστικά πάντοτε (να κάνεις) ότι αρέσει στον Κύριο, και (έτσι) από τώρα εξασφαλίζοντας την μέλλουσα ζωή και ζώντας κάτω στην γη σαν Άγγελος Θεού.

Γιατί αυτών (δηλαδή των Αγγέλων) γνώρισμα είναι η παρθενία, και γίνεται όμοιος με αυτούς, -αν και έχει σώμα- όσο τούτο είναι δυνατόν, όποιος ακολουθεί την

παρθενία...

Αν πάλι προτιμήσεις να ακολουθήσεις την (κατά Χριστόν) παρθενική ζωή και δεν έχεις δώσει τέτοια υπόσχεση στον Θεό, τότε σου επιτρέπεται να πάρεις μία γυναίκα σύμφωνα με τον νόμο του Κυρίου, και μόνο με αυτήν να κατοικείς και να μην την θεωρείς σαν δικό σου σκεύος προς σκοπό αγιασμού, απέχοντας με όλη σου την δύναμη από ξένες γυναίκες.

Θα μπορέσεις δε τελείως να αποφεύγεις αυτές, αν προσέξεις τις άκαιρες (και ψυχικά επικίνδυνες) συναντήσεις και συζητήσεις μαζί τους, και (φρόντιζε) να μην σου αρέσουν τα πορνικά λόγια και ακούσματα, και να διώχνεις τα μάτια του σώματος και της ψυχής σου από πάνω τους όσο σου είναι τούτο δυνατό, και συνήθιζε να μην ρίχνεις βλέμματα εμπαθή και περίεργα πάνω στην ομορφιά των προσώπων.

Γιατί εκείνος που κυττάζει μια γυναίκα με κακή πρόθεση και επιθυμία, ήδη (όπως λέει ο Κύριος) είναι σαν να έκανε μαζί της την κακή πράξη (της μοιχείας η πορνείας), και έτσι έχει γίνει ακάθαρτος μπροστά στα μάτια του Χριστού που βλέπει (τα κρυπτά) στις καρδιές.

Από το σημείο δε αυτό (της ψυχικής αμαρτίας, ο άνθρωπος) ο ταλαίπωρος, καταντάει και στο να διαπράξει και τη σωματική αμαρτία. Αλλά τι μιλάω (μόνο) για τις βρωμιές της πορνείας και της μοιχείας και όλες τις άλλες τέτοιες που ενεργούνται κατά φύση;

Γιατί ο άνθρωπος όταν με περιέργεια κοιτάει τα όμορφα πρόσωπα, σέρνεται ακόλαστα και στις παρά φύση (σαρκικές αμαρτίες και) ασέλγειες.

Συ λοιπόν, άμα κόψεις από πάνω σου τις πικρές ρίζες (της αμαρτίας), δεν θα δοκιμάσεις τους καρπούς (της) αλλά θα φέρεις αντιθέτως τον καρπό της αγνότητας και του αγιασμού που έρχεται μαζί της, χωρίς τον οποίο κανείς δεν πρόκειται να ιδεί τον Κύριο.

7. Ου κλέψεις.

Να μην κλέψεις, για να μην σου δώσει πολύ μεγαλύτερη τιμωρία ο γνωρίζων τα κρύφια (Θεός), επειδή Τον περιφρόνησες. Μάλλον πρέπει απ' ότι έχεις, κρυφά να δίνεις σε όσους έχουν ανάγκη, για να πάρεις εκατονταπλασίονα και να κληρονομήσεις ζωή αιώνια στον μέλλοντα αιώνα από τον Θεό, που βλέπει τα κρυφά.

8. Ου φονεύσεις.

Να μην φονεύσεις, για να μην εκπέσεις από (την χάρη) της υιοθεσίας που σου έδωσε Εκείνος που ανασταίνει τους νεκρούς, και να γίνεις με τα έργα σου παιδί εκείνου που εξ' αρχής είναι δολοφόνος του ανθρώπου.

Επειδή δε ο φόνος έχει ως αφορμή το κτύπημα, τούτο δε το μάλωμα, και τούτο το θυμό, ο δε θυμός έρχεται εξ' αφορμής της ζημίας η του κτυπήματος η της βρισιάς

που άλλοι μας κάνουν, γι' αυτό είπε ο Χριστός εκείνον που σου παίρνει το πανωφόρι, μην εμποδίσεις να σου πάρει και το χιτώνα σου και μην αποκριθείς με βρισιές σε εκείνον που σε βρίζει.

Γιατί με τον τρόπο τούτο, και τον εαυτό σου και εκείνον που σου κάνει κακό θα γλιτώσεις από το φοβερό κακό του φόνου. Συ λοιπόν, (κάνοντας έτσι), θα πετύχεις τη συγχώρεση των αμαρτιών σου που έχεις απέναντι του Θεού. Γιατί είπε: «δίδετε συγχώρεση (σε όσους σας φταίνουν) και θα συγχωρεθούν και οι δικές σας αμαρτίες».

Εκείνος δε που κακολογεί και κακοποιεί τους άλλους, (αυτός) θα δώσει λόγο και θα τιμωρηθεί με αιώνια τιμωρία. Γιατί ο Χριστός είπε : «αυτός που θα πει τον αδερφό του «μωρέ», είναι άξιος να ριχτεί στη γέενα του πυρός». Αν λοιπόν κατορθώσεις να ξεριζώσεις το κακό (από μέσα σου) και να χαρίσεις στην ψυχή σου τη μακαριότητα της πραότητας, δόξασε τον Χριστό που είναι ο διδάσκαλος και ο συνεργός των αρετών, χωρίς τον Οποίον, όπως έμαθες, δεν μπορούμε τίποτα καλό να κάνουμε.

Αν πάλι δεν μπορέσεις να μείνεις πράος (και μακριά από τον θυμό), να κατηγορείς τον εαυτό σου που θυμώνει, και να μετανοιώνεις μπροστά στον Θεό και μπροστά στον άνθρωπο που είτε του μίλησες άσχημα, είτε του έκανες κακό.

Γιατί εκείνος που μετανιώνει όταν η αμαρτία του βρίσκεται στα πρώτα βήματα, αυτός δεν φτάνει στο τελευταίο σκαλοπάτι, (αντιθέτως δε) όποιος με αδιαφορία (και αναισθησία) αντιμετωπίζει τις μικρές πτώσεις, αυτός γι' αυτές θα πέσει και στις μεγαλύτερες.

9. Ου ψευδομαρτυρήσεις κατά του πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδή.

Να μην συκοφαντήσεις, για να μην εξομοιωθείς μ' εκείνον που παλιά (στην αρχή της ανθρώπινης ζωής) εσυκοφάντησε στην Εύα τον Θεό, και γίνεις καταραμένος όπως εκείνος. Αλλά μάλλον πρέπει, αν τούτο δεν θα κάνει κακό στους πολλούς, να σκεπάζεις τα κακά του διπλανού σου (που μοιάζουν με πτώμα), για να μοιάσεις όχι του Χαμ, αλλά του Σημ και του Ιάφεθ, και να κερδίσεις την ευλογία.

10. Ουκ επιθυμήσεις πάντα όσα τω πλησίον σου εστι.

Να μην (επιθυμήσεις να αρπάξεις) τίποτα ξένο, που ανήκει στον διπλανό σου. Ούτε κτήμα, ούτε χρήμα, ούτε δόξα, ούτε τίποτε από όσα ανήκουν στον πλησίον σου. Γιατί η επιθυμία (των ξένων πραγμάτων) αφού γεννηθεί στην ψυχή, γεννάει αμαρτία.

Η δε αμαρτία άμα γίνει, φέρνει τον θάνατο. Συ δε, όταν θα μένεις ξένος προς την επιθυμία των πραγμάτων του άλλου, θα κατορθώσεις να μείνεις μακριά και από την αρπαγή, που έχει σαν αίτιο την πλεονεξία.

Συ μάλιστα πρέπει (όχι μόνο να μην βάζεις στο μάτι του διπλανού σου τα καλά, αλλά) και από τα δικά σου να δίνεις σε αυτόν που ζητά, και να ελεείς, όσο μπορείς,

αυτόν που έχει την ανάγκη σου, και να μην διώξεις αυτόν που σου ζητάει δανεικά. Και αν βρεις κάτι που χάθηκε, να το δώσεις στον κύριό του, έστω κι αν αυτός είναι από τους πιο μεγάλους σου εχθρούς.

Γιατί με τον τρόπο τούτο και θα αγαπήσετε, και θα νικήσεις εσύ το κακό με την βοήθεια του καλού, όπως ο Χριστός σε διατάζει.

* * *

Όταν λοιπόν όλα αυτά εσύ τα εκτελείς με όλη σου την δύναμη και ζεις μέσα στην ατμόσφαιρά τους, τότε μέσα στην ψυχή σου θα αποκτήσεις (σαν μεγάλο απόκτημα) τον θησαυρό της ευσέβειας, και θα ευαρεστήσεις στον Θεό και θα ευεργετηθείς από τον Θεό και από τους ανθρώπους του Θεού, και θα γίνεις κληρονόμος των αιωνίων αγαθών, τα οποία είθε όλοι να τα κερδίσουμε, με την χάρη και φιλανθρωπία του Κυρίου και Θεού και Σωτήρα μας, του Ιησού Χριστού, στον Οποίο ανήκει κάθε δόξα, τιμή και προσκύνηση (λατρευτική) μαζί με το άναρχό του Πατέρα και το Πανάγιο και αγαθό και ζωοποιό Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και εις τους ατελεύτητους αιώνες, Αμήν.

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς

Πηγή: tokandylaki.blogspot.gr